

UZASADNIENIE

C. K. został oskarżony o to, że:

w dniu 5 sierpnia 2011 roku w W. przy ul. (...) spowodował rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała M. K. trwający dłużej niż siedem dni w ten sposób, że uderzył pięścią w okolicę łopatki i wypchnął z klatki pokrzywdzonego w wyniku czego M. K. doznał obrażeń w postaci złamania podgłowego piątej kości śródstopia prawego oraz podstawy paliczka bliższego palca piątego stopnia prawej bez cech przemieszczenia i pogrubienie tkanki miękkich w tej okolicy, to jest o czyn z art. 157 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla W. w XIV Wydziale Karnym w sprawie o sygn. akt XIV K 1139/11 oskarżonego C. K. w ramach zarzucanego mu czynu uznał za winnego tego, że w dniu 5 sierpnia 2011 roku w W. około godziny 13:00 przy ul. (...), naruszył nietykalność cielesną M. K. w ten sposób, że w chwili, gdy ten wkładał ulotki do skrzynek pocztowych, uderzył go ręką w plecy w okolicę łopatki, wykręcił mu rękę, a następnie wypchnął go z klatki schodowej, w wyniku czego M. K. potknął się i wskutek tego upadku doznał obrażeń ciała w postaci złamania podgłowego piątej kości śródstopia prawego oraz złamania podstawy paliczka bliższego palca piątego stopy prawej, odnosząc rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni siedmiu, przy czym oskarżony nie miał zamiaru spowodowania u pokrzywdzonego opisanego powyżej skutku, niemniej jednak w danych okolicznościach mógł go przewidzieć i za to na podstawie art. 217 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 i 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazał go, zaś na podstawie art. 157 § 3 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 miesiąca pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby; na podstawie art. 72 § 2 kk zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. K. kwoty 382,00 zł – płatną w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku; na podstawie art. 230 § 2 kpk zwrócił pokrzywdzonemu M. K. dokumentację medyczną znajdującą się na k. 199; przyznał od Skarbu Państwa na rzecz adwokata D. J. kwotę 1.008,00 zł powiększoną o kwotę podatku VAT w obowiązującej stawce tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz oskarżonego; na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w całości, uznając że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego.

Obrońca oskarżonego zaskarżył powyższe orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu art. 7 kpk poprzez:

- 1) uznanie za w pełni wiarygodny wynik okazania wizerunku oskarżonego, pomimo że okazanie to zostało przeprowadzone w sposób wywołujący sugestię;
- 2) uznanie za wiarygodne zeznań świadka P. Z. pomimo ich sprzeczności z uznanymi również za wiarygodne zeznaniami pokrzywdzonego i świadka A. D., notatką urzędową sporządzoną przez samego P. Z. i występujący wewnętrzny brak spójności i logiki tych zeznań.

Mając powyższe na uwadze, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności, należy wskazać, że wyrok wydany przez Sąd I instancji może być uznany za trafny, jeżeli Sąd orzekający przeprowadzi wyczerpujące postępowanie dowodowe z zachowaniem obowiązujących zasad procesowych, a następnie zebrany materiał dowodowy podda wnikliwej analizie i wszechstronnej ocenie, zgodnej ze wskazaniami

wiedzy, doświadczenia życiowego i zasadami logiki. Odzwierciedleniem toku rozumowania sądu orzekającego jest pisemne uzasadnienie wyroku. Sąd meriti w ocenie Sądu Okręgowego sprostął w niniejszej sprawie powyższym wymogom.

Niezasadnym okazał się zarzut podniesiony w apelacji przez obrońcę oskarżonego dotyczący naruszenia art. 7 kpk, ponieważ dokonana przez Sąd ocena dowodów była zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd meriti w sposób wyczerpujący wskazał w uzasadnieniu na jakich dowodach oparł się orzekając w sprawie oraz którym odmówił waloru wiarygodności i z jakich powodów. Nie ma racji skarżący, iż ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd meriti miała charakter dowolny. Sąd ten dokonał swobodnej oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, zgodnie z art. 7 kpk z uwzględnieniem prawidłowego rozumowania, a także wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Przede wszystkim Sąd meriti w sposób wyczerpujący wskazał, dlaczego nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego, uznając je za przyjętą linię obrony oraz wskazał, dlaczego obdarzył walorem wiarygodności pozostałe dowody (w tym zeznania świadka P. Z.), które pozostawały z wyjaśnieniami oskarżonego w sprzeczności. Sama okoliczność, iż ocena dowodów dokonana przez Sąd meriti zgodnie ze wskazaniem wyrażonymi w art. 7 kpk, jest niekorzystna dla oskarżonego, nie świadczy o jej dowolności.

Następnie należy wskazać, iż nie ma racji skarżący negując prawidłowość przeprowadzonego w niniejszej sprawie okazania. Nie zostało ono przeprowadzone w sposób sugestywny – oskarżony został wyłoniony na potencjalnego sprawcę na podstawie wyczerpujących zeznań pokrzywdzonego, który dokładnie opisał sprawcę (k. 7v) w dniu 10 sierpnia 2011 r., jeszcze przed nieformalnym okazaniem mu fotografii, która nastąpiła jak ustalił Sąd meriti w dniu 16 sierpnia 2011 r. Ponadto z zeznań pokrzywdzonego po dokonaniu formalnego okazania wynika jednoznacznie, iż nie miał on żadnych wątpliwości co do dokonanego rozpoznania. Zeznał on, że „na zdjęciu oznaczonym numerem 3 (zdjęcie oskarżonego) rozpoznaję sprawcę uszkodzenia mojego ciała; sprawcę rozpoznaję w 100 % , jestem pewien, że to on po rysach twarzy”. Co więcej, na rozprawie głównej pokrzywdzony zeznał, że „jestem pewien na 200 %, że jest to oskarżony, nie mam tu żadnych wątpliwości” (k. 201), „policja przyjechała do mnie do domu i okazywała mi 4 zdjęcia na jednej kartce i momentalnie rozpoznałem osobę sprawcy; Policja mi nie mówiła, że któraś z tych osób to sprawca” (k. 203), „jestem na 200 % pewny, że to był oskarżony, gdyby siedziała inna osoba, podobna do niego, też bym je rozróżnił” (k. 204). W żadnej z wypowiedzi nie można się doszukać jakiegokolwiek wątpliwości co do prawidłowości rozpoznania oskarżonego przez pokrzywdzonego. Doświadczenie życiowe i zasady logiki wskazują, iż w razie wywołania sugestii u pokrzywdzonego, nie mógłby on ze 100 % pewnością rozpoznać oskarżonego jako sprawcę zdarzenia, a co najwyżej wskazać oskarżonego jako najbardziej prawdopodobnego sprawcę ze wskazaniem, iż tak wydaje się pokrzywdzonemu, bez wyrażania całkowitej pewności. Tym samym, konsekwentna postawa pokrzywdzonego, który w toku całego postępowania nie miał wątpliwości co do tego, że to oskarżony był sprawcą zdarzenia, nie pozwala na uznanie zarzutu skarżącego za trafny.

Niemniej, pomimo uznania apelacji za bezzasadną, Sąd Okręgowy w oparciu o treść art. 455 kpk dokonał poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów w apelacji obrońcy oskarżonego.

Należy wskazać, że oskarżonemu zarzucono aktem oskarżenia popełnienie czynu z art. 157 § 1 kk, a Sąd meriti skazał go na podstawie art. 217 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 i 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. Sąd Rejonowy, dokonując korekty wyroku naruszył przy tym przepis art. 399 § 1 kpk. Przepis ten nakazuje bowiem uprzedzanie stron o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej zawsze, gdy tylko taka możliwość się pojawia i bez względu na to czy ma to znaczenie dla obrony oskarżonego, czego Sąd I instancji nie dokonał. Zmiana kwalifikacji prawnej to także wprowadzenie nowej oceny prawnej i zakwalifikowanie określonego zachowania się z innego przepisu prawnego, a także dokonanie istotnych zmian w opisie zarzucanego czynu. W ocenie Sądu Okręgowego, brak jednak podstaw do uznania, że uchybienie to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. Zmiana dokonana przez Sąd Rejonowy wyroku w części obejmującej ocenę prawną czynu zarzucanego oskarżonemu jest bowiem zmianą dokonaną na korzyść oskarżonego. Należy ponadto zauważyć, że w apelacji nie podniesiono zarzutu naruszenia tego przepisu oraz nie przedstawiono żadnej okoliczności, która mogłaby być wykorzystana w postępowaniu odwoławczym w interesie tego oskarżonego,

w przypadku uprzedzenia o możliwej zmianie kwalifikacji, a zatem mieć wpływ na treść orzeczenia dotyczącego oskarżonego.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd meriti dokonał zmiany podstawy skazania w sposób nieprawidłowy. Trafnie Sąd zakwalifikował zachowanie oskarżonego z art. 157 § 1 i 3 kk, niemniej jednak, niepotrzebnie wskazał, iż przepisy art. 157 § 1 i 3 kk pozostają w kumulatywnym zbiegu (art. 11 § 2 kk) z przepisem art. 217 § 1 kk. Należy wskazać, że ingerencja w sferę nietykalności cielesnej człowieka, o której mowa w art. 217 § 1 kk zazwyczaj związana jest z realizacją znamion niektórych typów czynów zabronionych, w tym również art. 157 kk. W niektórych sytuacjach bowiem, karalne naruszenie nietykalności cielesnej prowadzi do dalej idących negatywnych konsekwencji, które mogą przybrać postać obrażeń naruszających czynności narządu ciała lub powodujących rozstrój zdrowia osoby pokrzywdzonej na okres powyżej 7 dni - jak też miało miejsce w niniejszej sprawie. Mamy wówczas do czynienia z niewłaściwym (pomijalnym) zbiegiem przepisów. Odpowiedzialność karna z art. 217 § 1 k.k. ulega wówczas wyłączeniu na podstawie jednej z tzw. reguł wyłączania wielości ocen, a mianowicie zasadzie konsumpcji (*lex consumens derogat legi consumptae*).

Należy wskazać, że oskarżony wypychał pokrzywdzonego z klatki schodowej umyślnie, ale nie obejmował swoim zamiarem spowodowania u niego obrażeń jakie powstały na skutek potknięcia się przez niego. Skutek był wynikiem nieumyślnego działania oskarżonego, bowiem powołując się na treść przepisu art. 9 § 2 kk, nie miał on zamiaru wyrządzić pokrzywdzonemu uszczerbku na zdrowiu trwającego dłużej niż 7 dni, jednak popełnił go na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu mógł przewidzieć.

W konsekwencji, podstawę skazania w niniejszej sprawie winien stanowić jedynie art. 157 § 1 i 3 kk, a wymiaru kary art. 157 § 3 kk, co też znalazło odzwierciedlenie w sentencji wyroku, w którym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z podstawy skazania art. 217 § 1 kk i art. 11 § 2 kk oraz z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 kk, w pozostałym zakresie wyrok – jako słuszny i pozbawiony uchybień - utrzymał w mocy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.